

SARS yi engetela xikongomiso xa yona eka vanhu va switsutsu na tikhamphani ta le ntsungeni wa malwandle

Tshwane, 24 Nyenyenyana 2021 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi tinyiketerile eka xikongomelo xa yona xa kungu xo tumbuluxa no lawula sisiteme ya xibalo na khasitomo leyi seketeriweke hi nandzeleriso hi ntsakelo. Hi tshembha leswaku vahakelaxibalo vo tala va lava ku hetisisa swiboho swa vona swa xibalo hi ntsakelo. Eka xiyimo lexi, SARS yi nyika nhlamuselo na ntshembho eka vahakelaxibalo ku hetisisa swiboho leswi no tirha hi vurhonwana ku endla swi olova no rhelela ku endla thiransakixini na nhlango. Swa nkoka hi ndlela yo fana eka SARS i ku endla swi tika no durha eka vahakelaxibalo lava nga landzelerisiki.

SARS yi ya emahlweni yi nyika vukorhokeri lebyi lulamisiweke no rhelela eka mikhetekanyo yo hambanahambana ya vahakelaxibalo, hi le ku tumbuluxeni ka yuniti ya le tlhelo leyi nga ta kongomisa eka Vahakelaxibalo hi Voxe lava nga na malulamiselmo mo tika ma swa timali. Yuniti leyi nga ta tiveka tanihi *High Wealth Individual Taxpayer Segment (HWI)* yi ta kumeka kun'we na *Large Business & International Taxpayer Segment (LB&I)*.

Yuniti yi ta kongomisa eka vahakelaxibalo hi voxo va switsutsu na malulamiselmo mo tika ma swa timali. Hi ta va hi nyika vukorhokeri byo hambana, tanihileswi hi endlisaka xiswona eka mixaka yin'wana ya xibalo, eka vanhu lava nga na rifumo lerikulu, leri kumiwaka eka swihlovo swo hambanahambana ku tlula muholo na lava tirhisaka malulamiselmo ma swa timali mo tika no va entsungeni wa malwandle nkarhi wun'wana. Hi tshembha leswaku switatimende swa tinhundzu na swikweleti nkarhi wun'wana swi vula swo tala mayelana na timhaka ta swa timali ku tlula switatimende swa malinghena.

SARS yi le rendzweni ro hlayisa ndhavuko wa nandzeleriso hi ntsakelo. Tanihi mbuyelo, a hi ri eku valangeni ka vahakelaxibalo lava nga tiviseki tikhamphani ta le ntsungeni wa malwandle ku ndlandlamuxa nandzeleriso. Tanihi mutirhisi wa khale wa xiyimo xa misava hinkwayo xa *Automatic Exchange of Financial Account Information*, SARS yi na vuxokoxoko lebyi xakelanaka na tiakhawunti ta tikhamphani ta le ntsungeni wa malwandle ta vahakelaxibalo va le Afrika-Dzonga. Vuxokoxoko lebyi nga kona eka hina byi kombisa nkanandzeleriso lowu nga va ka kona eka vahakelaxibalo vo hlaya.

Hi 2016/17, vahakelaxibalo va nyikiwile nkarhi wo lulamisa timhaka ta vona ta xibalo ku tihlamulela eka tikhamphani ta vona ta le ntsungeni wa malwandle hi ku tirhisa Phurogireme yo Hlawuleka ya Mpaluxo hi Ntsakelo (SVDP). Vahakelaxibalo va tlhele va va na nkarhi wo endla tano hi ku tirhisa Phurogireme ya Mpaluxo hi Ntsakelo (VDP) leyi ya ka emahlweni ehansi ka Nawu wa Vulawuri bya Xibalo, 2011. Vahakelaxibalo van'wana va tirhisa mpfuno lowu. Hambiswiritano, handle ka nkarhi wa tintswalo wo lulamisa timhaka ta vona ta xibalo, vahakelaxibalo van'wana va langha ku ka va nga endlile tano. Vuxokoxoko lebyi SARS yi nga byi amukela byi ta na 87 wa matimba ya endlile swiboho swa xinawu emisaveni hinkwayo, lebyi hlamuselaka hi tikhamphani ta swa timali ta le ntsungeni wa malwandle ta vahakelaxibalo va le Afrika-Dzonga. Hi kongomise eka ku teka nxopaxopo wa vurhonwana eka vuxokoxoko no byi odita, laha swi faneleke.

Eka mitsakelo ya vulawuri bya kahle no hetiseka bya sisiteme, SARS yi ta tsalela vahakelaxibalo lava khumbhekaka ku kombela vuxokoxoko mayelana na tikhamphani ta vona ta le ntsungeni wa malwandle. Xikombelo i xa matsalwa lama faneleke hi swikongomelo swa nhlelelo wa nxungeto, leswi nga kombiseki masungulo ya phurosese ya oditi kambe va nga tivisiwa xendlo xa nkarhi lowu ta ka.

Vahakelaxibalo lava lavaka ku lulamisa timhaka ta vona ta xibalo va ha swi kota ku endla tano hi ku tirhisa VDP leyi ya ka mahlweni, leyi nyikaka swipimelo swa kahle swa nhlelelo (hi ku ya hi ntsengo wa nxupulo). Kwalaho SARS yi hlohotela vahakelaxibalo lava nga na tinhundzu leti nga paluxiwangiki ku tirhisa phurosese ya VDP. Vahakelaxibalo va tsundzuxiwa leswaku ntsandzeka wo endla tano wu nga fikisa eka ku tekiwa ka xendlo xa vulawuri kumbe xa vugevenga ehenhla ka vona.

Adirese ya imeyili leyi nyiketeriweke, HWI@sars.gov.za yi tumbuluxiwile ku lawula tihlamulo ku suka eka vahakelaxibalo lava khumbhekaka no teka endlelo ro fana. Vahakelaxibalo lava khumbhekaka lava tsakelaka ku tirhisa VDP leyi ya ka emahlweni na vahakelaxibalo lava ku nga si tihlanganisiwaka na vona va tsundzuxiwa ku tihlanganis na Yuniti ya VDP hi ku kongoma eka VDP@sars.gov.za.

MAKUMU